

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

De optione legata

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319543)

¶ Est capta tota ad hoc facit qd no. bar. i. l. si ita scripsero. de cōdi. r. de. r. h. leg. imo. in. l. captatozias. s. de here. insti. r. m. e. cū tibi de testi.

¶ C. Stef. dicto alicuius qd importet ista vba stef dicto suo. vt de bal. in. l. i. C. de his q. pe. no. r. inci pit cōsiliū bar. quidam hīs bona cōmunia vbi vide. r. bal. i. l. captatozias. s. de here. insti.

¶ C. Tibi videt. add. qd no. bar. in p. hemio. floz. in fi. prin.

¶ C. Debeat iurare. qd videt tenere bal. in. l. ius. iur. qd ex cōuentione de iureiu. r. do. an. in. c. sine i. pe. colum. d. dolo. r. cōtuma.

¶ C. Rūdeo. adde bal. in. l. in minori. C. in. q. cau. in. ij. col. r. i. l. Mentaneū in vi. col. C. qd r. qd iud. r. vide bal. in. l. hac edictali. s. hie. illud. C. de secū. nu. r. bar. in. l. q. bona. s. h. j. de dā. infec. r. bal. in. l. iu. reurā. C. de testi. r. ang. i. l. i. s. i. h. cui plusq. per. l. falci.

ADDE an cū nūctus refert debeat pō esse pns Roma. cō. silio. r.

¶ C. Puto q. sic. h. an. pos. sit p. pcuratorē vel nūctū deponere. vide bar. i. l. q. bona. s. q. alieno d. dam. infec. vbi videt tenere q. nō. r. idem tenuit bal. i. rubri. s. d. iureiu. r. do. an. per. illū tex. l. c.

mento testis. Examinemus an sit verum: r. dico q. ista scriptura probat iuramentum quādo cū qz enim in instrumento sit mentio de aliquo qd est possibile expediri illo tunc cum instrumentū conficiebatur instrumentū probat hoc intercesse: vt no. in. l. i. C. de fide instrumē. r. iur. haste. h. l. i. x. r. l. optimam. C. de contrahē. r. commit. shipu. sed non probat partis presentiam. ideo cōsulo q. facias scripturam de iuramento: r. q. par te presente. sed si scriptura diceret testis iuratus parte presente r. c. sufficeret. ¶ Quero dixit testator: sic volo solui oibus debentibus a me aliqd recipere: r. de hoc stetur simplici verbo ticij fratris mei: an valeat istud relictu. Et hic videtur tex. q. sic q. valeat. Videte in hac questione consului r. dixi sic. prius ē vidēdū quid importet stetur dicto eius. Respondeo hoc est assertioni ei vt. l. sciendum. s. dictuz. s. de edi. edic. r. ideo dico q. ista voluntas est captatoria: quia i secretū alterius volūntatis confertur tota ista dispositio r. ideo inualida: vt. l. captatorie. s. de lega. i. r. l. captatozias. de here. insti. r. ideo eius dictuz nō valet nisi aliquibus legitimis presumptionibus hoc presumeretur esse verum: vt. l. quod heredi. j. de reb. dub. Non ob. hec. l. quia loquitur de dote cuius fauore legatum valet licet incertum: vt. l. cum post. s. gener. s. de iure do. Preterea hic constat eum verum dixisse legitimis presumptionibus: quia testator dixit legitimis portionibus quibus alia r. r. ipse declarauit postea q. ipse haberet tantum quantum alia. Fallunt predicta in relictis ad pias causas: r. statur voluntati captatorie: vt. in. c. cū tibi. extra d. testa. ¶ Quero cū testator dixit q. stetur dicto alicuius vtrū ille qui dicit debeat iurare vel non. Et hic videtur tex. q. sic. dixit enī iuratus scripsit. vnde ego dico sic. quando qz testator dicit standum esse dicto alicuius de eo q. ipse testator sibi dixit: r. tūc quia dictum illius est quodammodo testimonium veritatis defuncti magis q. iudicium deponentis: tūc d. deponere p. iuramentuz: vt testis: vt hic. l. i. iuraturā. C. de testi. q. qz testator dicit stādūz ē dicto alic. hoc ē volūntati alic. de eo quod sibi deponenti videbitur tunc in isto casu non est testis iste: sed magis quidam arbitrator ideo non debet iurare. argumetum autē. decernimus. C. de arbitris. r. l. non ex omnibus. s. de arbit. hoc est verum quando aliqs est assumptus a testatore v. l. a pte simpliciter: sed si assumeres a iudice dicere vade ibi r. referas mihi qd tibi vif. de tali re: vt medici cum assumūt ad vidēdū tale vulnus: tunc debet iurare: vt. l. comparationes. C. de fide instrumentorum. licet contrariū no. in. l. iuraturandi. C. de testi. r. l. i. post. princ. s. de ven. inspi. Contra predicta facit. l. hac edictali. s. is illud. C. de secundis nuptijs. vbi videtur dici q. quando a partibus assumitur debeat iurare. Solu. intellige q. assumitur a partibus de mandato iudicis vel assumitur a partibus hoc agentibus vt iuret: alias secus vt hic. ¶ Item quero quando aliquis cuius dicto statur declarat dictum suum: an partes debeant eē presentes. Hic videtur tex. q. non. Videte quādo ille cuius dicto statur debet solum ferre testimonium de voluntate defuncti: tunc istius voluntate declarata non requiritur presentia partis: vt hic. Hec ob. q. pars d. esse presens quando testis iurat: vt. l. i. si quando. C. de testi. quia illud verum quando persona testis non est ap. probata: quia de facto contra personam testis posset opponere: sed hic persona testis est ap.

probata vnde non potest opponere nec contra dictum nec contra iuramentum. nam non posset eius presentia trahere in contrariam sententiam. nil enim de proprio sensu iudicat: sed solū voluntatem testatoris declarat. quandoqz statur eius declarationi: r. de proprio sensu iudicat r. tunc requiritur presentia partis: vt. l. si quis arbitratu. j. de verborum obligatio. r. ibi dixi plenissime. l. multa. j. de conditio. r. demonstra. r. l. q. si nolit. s. si quis ita. s. de edi. edic. ideo q. ei presentia posset trahere in contrariam sententiam: vt. s. de arbit. l. sicuti. Et per hoc habes de cisionem ad multa: an quando nuncius refert debeat esse pars presens. Erte non: cū solum referat quod factum fuit: r. eius persona approbata est. Ad idem iudex committit alicui vt vadat r. mensurat illum agrum r. referat. debet ne esse pars presens. Respondeo in commissione debet esse presens: quia posset opponere contra personam: q. esset suspecta: r. debet dari terminus vt vadat tali die r. tali hora ad agrum: vt. l. iij. finium regun. r. l. generaliter. s. penulti. C. de reb. cre. sed relationi non debet esse presens. facit quod dicitur q. dispositioni pars non debz esse presens: sed iuramento sic: vt. C. de testi. l. si quando. ¶ Quero an testis possit deponere dictum suum in scriptis. Puro q. sic si tamen iudex vellet eum videre r. audire loqui bene possz hoc facere: quia videbit qua trepidatione diceret: vt. l. de minore. s. tormenta. j. de question. sed si dictum suum vellet redigere in scriptis posset: vt hic. facit. l. discretis. C. qui testa. facere possunt. C. Ultimo ista. l. facit ad questionē de eo quod quotidie fit: vt promitto ticio restituere damna r. expensas que fient in tali lite de quibus stetur eius simplici dicto nunquid valet. De. q. non: vt refert Ly. C. de pactis. l. si quis in conscribēdo. By. q. sic: vt. l. fina. j. de preto. shipu. dic vt ibidem.

Licet placeat. C. Dic vt. l. si res s. de leg. i.

Uti dotem. C. Non est verum velle grauare heredes duplici pre. ratione.

Fori. C. Nota ex pncipi. q. si pro mittere tibi reddere quicqd mibi dedisti q. venit id quod dedisti ob causam si tamen sum obligatus ad reddendum. sed secus si nō sum obligatus ad reddendum: vt si dedisti ex causa emptionis vel alia.

De optione legata. Rubrica.

Ius. C. Dec. l. legitur in glo. duobus modis r. quilibet lectu. est nota. quod dicit vt in glo. C. Oppo. q. vnus tantū possit eligi vt omnibus legibus huius titu. Respondeo ibi loquitur quando relinquitur optio serui in singulari. hic vero loquitur qn legat optio i plurali. r. sic no. q. si testator iubet sua bona distribuere inter pauperes eligendos per talem q. ille non potest vnus eligere r. dare ei omnia. argu. s. de annu. lega. l. iij. argu. huius. l. Secundo modo legitur vt in glo.

Uotiens. C. In hac. l. ponitur qualiter relinquitur optio vel electio. Item quis eli.

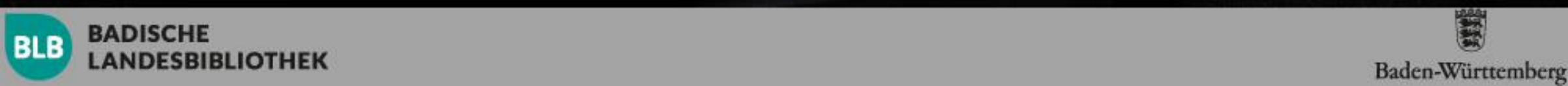
licet. de test. sed do. Jo. no. l. c. vt cir ca. de elec. i. vj. in nouella tenet Priu r. ita etiā fuit decisum p. do. de rota r. alias vidi cōsiliū do. lu do. p. ista p. te. r. cū bar. hic concordat bal. in. l. iureiur. C. b. testi. r. bal. in. l. bonefidei C. de rebus credi. in ver si. sequit videri. r. imo. no. in. c. d. te sti. extra d. te stibus.

¶ C. Diceret sed an procurator specialis possit ferre testimonium veritatis p. vno die q. nō vt voluit Ant. in. c. l. ex quadā. de testi. hec fuit dictū do. bar. in. l. qui bona. s. si alicno. de dā. no. infec.

¶ De optione legata. Rubrica.

¶ Jus. d. S. an legatū optionis dicat gen. vel species vide bal. i. l. i. s. h. i. vij. col. cōia de leg. r. ibi etiā dicit qd si in elect. fuit error. an possit tacito cōsensu confir mari.

¶ C. Vnū eligere si aliqs est grauatuf distribuere inter pauperes non pot vnū eligere r. oia ei dare. Adde bar. to. in repet. l. i. de sacro san. eccle. in. xix. col. ADDE paulus de ca. cō silio. c. l. vj.

C Judices ordinarij. doctor est iudex ordinarius in scholares. & adde bal. in auc. habita in vltima col. C. ne fili. pro pa. & Bar. in. l. fi. ad fi. C. ordi. faci. & bal. in. l. imperium. in. i. col. s. de iuris. om. iudi.

C Rñdeo. pro prioribus terrarum vel ciuitatum. adde qd no. bar. in. l. si bolem. s. mada. an ut

prioros possint facere & statuta per a dunantiam. vide no. bar. to. in. l. iiii. C. de nauicula. li. ij. et ad bar. ad. de id qd habet p. gult. d. fura. de no. codi. cōpo. sup. ver. r. r. tas. & in. l. p. uilegia. e. ti. bar. in. q. in. cipi. adunantia gñalio.

C Ultimo vide glo. Et adde qd not. bal. in. l. di. gna. vox. C. de legi. vbi ponit an succesor possit infringere facta pcedef. foris: & etiā est videndū qd no. bar. in. l. oēs populi. in. v. q. prim. in. ver. quero vsqz ad qd tēpus. s. de iusti. & iur. & in. l. st. alie. in. fi. p. cip. de ver. ob. & hic ad de nota. per smol. post bal. & ange. i. l. ex facto. i. ij. col. d. vul. ga. & pupil. ADDE an successor de beat seruare pacta pcedef. cōsōis bal. pñlio. cccij. lib. iij.

Anci. m prioribus vltio illa. l. fac. da. tus est termi. nus ad pba. diu. an eo ela. pfo amplius audiat: & sic an testes et ista possint produci. ad qd no. in. c. corā felicio. de resti. in. in. leg. & in. cle. sepe. de ver. fig. & ad istd. dñi facit: an & quo possit moza purga. ri. & vide qd scripsi in. l. si insulam. de ver. ob. & qñ dicat factū ius deterius est bonus ter. i. l. i. si ex nox. cau. aga. & in. l. ij. s. defendi. ex qui. cau. i. pos. ta. p. Anno. in. c. cum in tua. q. ma. accu. pos. & vide in sequenti appostilla.

C Contrariū videtur tenere bar. in. l. fi. s. de ser. in. fi. i. col. & adde qd Jo. sab. in. l. de excu. tu. s. qui aut. dicit qd siue sit tps statutu a lege siue ab homie si de nouo pueniant pbationes ad notitiā volētis opponere qd ē post tempus potest opponere licz Specu. in. ti. de except. s. nūc vidēdū tenentū pñum in tpe pñfixo ab hoie & predicta vera pter qñ in cā tute.

stitutōe digestorū. §. penulti. vbi facit doctores iudices in scholaribus: & intelliguntur iudices ordinarij: quia vniuersaliter eis conceditur. se. cus si particulariter vt dixi & per hoc videtur ca. sus in. c. cum aliquibus. extra de rescript. in. vj. Et pcedita sunt multum notabilia non solum ad ea que dicta sunt: sed etiam ad alia. pone po. res habentes arbitrium fecerunt vnum statutū an sequentes possint illud reuocare. Rñdeo^b si quidem priores fecerunt ex eorum officio tanq̄ priores: qz erat eis cōcessuz: tunc sequentes po. res possunt reuocare. si vero fecerunt ex auctori. tate adunantie: & sic non fecerunt tanq̄ priores immo adunantia dicitur fecisse magis per prio. res: & tunc sequentes non possunt reuocare sine auctoritate adunantie. **C** Ultimo vide gl. que incipit que non tenuit ipso iure ibi ar. j. de re iud. glo. respondet ibi tenuit sententia ipso iure alias esset idēz quod hic: vt. l. i. vt proponis. C. quomodo & quando iudex. By. no. tex. ibi si an. te: quia est notandus.

Ex. l. sequenti.

Qualiter quis dicatur scire verba testamenti.

Liphi.

Ante exhibitionem re. ruz electio non tenet ni. si legatarius fuerit sciens. hoc dicit. **No. qd oēs debēt exhiberi alias eligēti non p̄iudicatur.** **Quero** gl. qua actione po. test conueniri heres vt exhibeat. Dicit glo. acti. one ad exhibendum vel actione ex testamento: vt. j. eo. l. si tibi. §. fi. **Quero** quot requirunt vt electio valeat. **Hic** vt no. in. l. serui electione. s. de leg. i. **Quero** vtrum heres debeat esse p̄sens vel saltem monitus: cogitabitur. **Ulti. mo** ista lex facit in argu. ad. q. dicitur in. l. de his. s. de transactio. & l. i. §. i. s. quemad. testa. aper. qd de his controuersijs que ex testamento depē. dent non potest transigi nisi inspectis & cogni. tis verbis testamenti. quero quid si non inspexit adhuc tamen bene sciebat quod in testamento continebantur. **Hic** videtur tex. qd sufficit: vt l. in. fi. ibi cum sciret. ad hoc facit. l. scire. de legi. vbi scire est tenere vim & mentem: non verba te. nere. dixi. in. l. que rome. §. duo fratres. j. de ver. bo. ob. tene menti.

Ex. l. sequenti.

An officium iudicis de quo in. l. imploretur iure ordinario: ibi. Quero. Et an si iudex statuit terminum ad producendū testes: an possit post terminum producere: ibi. **Ultimo.** Et an termi. nus datus a iudice videatur peremptorij? vide in fine.

Ancipiorum. **C** Lega. rario opti. onis terminus ad eligenduz statuitur quo elapso eligere nō potest: si res nō est integra. hoc dicit & est bona lex & menti tenē. da. **C** Aduertendum est ad banc. l. & circa eam

lari. nam post terminū nō admittit excusatio ē de nouo pueniat ad noti. tiā: vt no. in. d. §. q. aut & ibi Jo. sab. & istis adde bar. in. l. admonēdi. in. ij. col. s. de iurcur. an aut testis admissio post terminū saltem faciat indicijū vide bar. in. l. ij. in. fi. j. de appel. reci. & hic adde moder. in. l. i. §. si mi. nus. per Anno. post bal. in. l. si insulā. in. v. fallē. regule affirmatiue. de v. ob. vbi t̄z

primo oppo. C. vt nemi. age. l. i. So. illud quod ibi dicitur fallit ex causa que ponitur hic in tex. **Quero** quo iure petatur a pretore: vt istud d. cernat. **Respondeo** iudicis officijū imploretur quia verba diriguntur ad iudicem. ergo iudicis officium imploretur: vt. l. q. si minor. §. fina. s. d. mino. dicam in. l. iij. j. de ali. leg. **Quero** vtrū istud officijū imploretur dato libello ordinario. **Puro** qd nō: immo sit summarie & de plano: qz cum statuitur terminus actori ad eligendum te. net By. qd fiet sine cause cognitione. ita tenet in. l. ticia. j. de accusa. & in. c. indulgum. extra de re. gu. iur. lib. vj. licet quidam moderni aliter dicāt vt refert Ly. in. l. si ea. C. qui accus. non pos. Sz pposita opinio By. plus placet. **Primo** quia textus simpliciter loquitur nec dicit de cause co. gnitione. **Secundo** quia est causa manifesta: qz heres durante electione non poterit de familia disponere: ideo non indiget probatione: vt. l. i. cum similibus de exercito. **C** **Secundo** quero pone qd in decreto fuit apposita causa ne vendi. tio impediatur post tempus. modo heres non vendidit post tempus sed pignoraui: an ppter hoc electio sit cōsumpta. **Hic** videtur tex. qd sic. **Contrariū** videtur dicendum: vt. s. de rebus eorum. l. si pupillus. §. si p̄tor. **Respondeo** ad hunc tex. quia hic in decreto non fuit causa limi. tata: vt hoc fieret propter venditionem tantuz: sed simpliciter fuit datum & illa verba in p̄ncipi. non sunt decreti: sed est quedam ratio iuricon. sulti **Ultimo** ista. l. facit ad. q. iudex statuit p. ti terminum ad producendum testes: an potest post terminum pducere. **Et** Ja. de are. dicit aut parti aduerse nihil deperijt: quia pars aduersa habet probationes contra instrumenta: & testes elapso termino sicut eo pendente: & admittitur alias non: vt hic. & refert Ly. in. l. si ea. in. fi. C. q. accu. non pos. & ibi tangitur per glo. & l. iudices. C. de iudi. & per By. in. c. indulgum. extra de re. gu. iur. lib. vj. Sed nos habemus tex. in simili. ex de excep. c. pastoralis. vbi nō potest pducere nisi iuret ad se de nouo peruenisse: & facit. c. cum dilectus. extra de fide instrumen. **Preterea** di. stinctio Jaco. non probatur hic: quia quicquid aduersa pars incipit facere: & aliquo modo de bonis suis disponere non admittitur iste ad eli. gendum post terminum. ita in iudicio quocun. qz modo ps aduersa incipit litē agere nō audie. tur iste post terminum nisi iuret iste ad se de no. uo peruenisse: vt. s. dixi. **C** **Ultimo** no. qd iste terminus datus a iudice in dubio intelligitur p. emptorij: licet non sit dictum vt hic. **Vel** veri. us eo ipso qd iudex in termino ponit p̄minatio. nem: vt quia dicit alias post terminum te nō au. diemus habet vim peremptorij: vt hic. & l. ad p. emptorium. cum. l. sequen. p̄cipue in. l. nonnū. q. s. de iudi. dixi plene in. l. si finita. §. iulia. j. de. dam. infect. **Quero** ad cuius petitionem pōt

scripsi post Anno. in. d. l. si insulam. & ang. & Anno. plene i. l. qd diu. lultima. d. acq. here. & vide casū in quo etiā p̄ terminuz p̄nt examina. ri testes etiā qd nō iuraue. rūt in termi. no. vt p. bal. in. addi. spe. in. ti. de sen. in. xv. col. & adde ad ma. teriā bar. in. l. i. C. d. sen. aduer. h. la. li. x. & bal. in. l. fi. s. d. ser. in. ver. ij. p̄n. cipalē qro vbi refert Ly. hic i ad. di. & vide ra. pha. ibi. f. in. d. l. fi. q. die fuisse dictuz originale Ja. co. de are. in. l. in. crimie. j. de adult. vide rapha. in. d. l. fi. in. pe. col. q. p. batio sine di. latioe facta valet vt etiā ibi tenet bar. to. bal. & an. ge. & qd pba. bal. p iura. mētū cōclu. dit hic bar. & bal. in. l. ij. s. si qs cau. & ibi late per ang. & p. euz in. l. fi. s. de. ser. & p. spe. in. ti. de vlla. tione ad fi. & est casus sin. gularis. i. l. fin. j. de vo. auc. iu. pos. & ibi habes post textū. l. scire oportz. §. sufficit. d. excusa. tut. Anno. in. c. d. causis. de te. sti. cū simi. & vide ad hāc materiā. bar. to. & post cū ibi saly. Ro. & rapha. i. d. l. admonēdi in. ij. col.

ADDE an si est datus terminus ad probandum eo elapso pbari possit Salp. inter consilia bal. cōsilio. cccxviij. lib. & ibi quid de termino cōuē. tionalit: an eo elapso possit pbari & vide oino. d. car. cōsilio. xxxij. **C** **Ultimo** no. Adde que no. bar. in. l. fi. s. de ser. & in. l. si finita. §. iul. de. dā. infec. adde qd dixit glo. in. c. i. in. ver. absentia. de elec. in. vj. qd termi. nus p̄fixus hz vim pemptorij. & dicit bal. i. d. l. fi. de ser. qd valet p̄batio. nes admisse post terminum si nō fuit appositum. & dicit Anno. qd post ter. minum legis vel statuti pars nō pōt moza purgare. scus post terminū

iudicis : vt ipse not. in .c. fi. q. ma. nu. accusa. pol. z bal. in auē. ad bec. de vsur. i. pe. nulti. col. z idē bal. in. l. diffamari. C. de inge. ma. nu. vide tex. in cle. i. de p. ba. dicit tū bal. in. l. tres in fi. q. so. et qñ iudex. q. si datus est terminus ad articuladuz cū prestatōe saluo iure d. clarādī q. p. terminū pōt declarari. et de hac mate. ria vide per moder. i. s. si minus. l. si. de ac. z dicit no. bal. in. l. pemptorias in. iij. col. in ver. querosi iudex. C. ten. rescim. si. pol. q. si iudex pte pñte vel citata ad misit. pbatō nes. post ter. minū q. va. lent tales p. batione. et b. adde bal. in auē. ei in fi. de tēp. ap. ADDE videndū Old. consilio. iij. vbi dicit q. bic fuit sim. plex termi. nus nō gem. ptorius.
 I tibi
 s adde q. no. bar. to. in. l. si in. sulam. in. iij. q. de verb. ob. z melius in. iij. q.

exerceri istud officiu iudicis. Respon deo ad pe. titionē heredis: vt hic. Item ad petitionē alteri us legatarij: vt. l. si tibi. j. eo. Item ad petitiones emptoris hereditatis vt alterius cuius interest: vt. j. eo. l. si optio. s. fi.

I tibi
 s **Quero** vtz elapso ter. mino possit legatarius eli gere. Lerte non : qz statiz alij serui termi no elapso sunt effecti legatarij: z sic res nō est in tegra z appellatione ceterorum omnes cōtinen tur: vt. j. e. l. cum optio.

Si ex quattuor
 s **in** hereditate nō reperiūtur nisi tot quot debent eligi legatuz habetur vt purū. simile. j. e. l. si optio. Et hoc in ducit Ja. de are. ad. q. qñ extrahuntur basali de sacculo: z in fine sacculi repit vna tm cedula scri pta. Item repitur tm vnus capax in concilio ad eligēduz: qz alij capaces suas cedulas habuerūt Lerte ad cū spectabit electō pure: nec erit neces se qz de sacculo extrahatur cū vnus tm cōsiliari capax reperiat p hanc. l. z. l. si operis. j. eo. te. ne menti.

Vnius
 s **af** hic si nō mutasset volūtatēz quero ex qua causa pōt mutare. Ol. assignat plu res causas quas vide z glo. signa z nota. in. l. ser ui electione. s. de le. i. Item est alia. s. fi. electio fie ret sub conditōe: vt. l. actus legitimi. j. de re. iu. Et ex ista glo. no. qz qñ electio peccauit in for ma pōt mutare voluntatem. dixi. s. e. l. ij. s. i. Ja. co. de are. z Oldra. intelligunt qz hic pōt muta re voluntatē: qz cum electio fuerit pcessa duob^o debuerunt eligere vnum: z eligendo separatim non valet: sed p electionem factam postea ab al tero cōfirmatur: vt. l. p fundum. s. de ser. ru. pre. z ar. j. e. l. seruo generaliter. z p hoc habes si est cōmissum duobus fideicōmissarijs qz eligāt pau peres debent simul eligere. als primus pōt mu tare volūtatē donec secundus eligat: z p hoc j. e. l. seruo generaliter. **Ultimo** vide gl. que incipit: vt. l. ij. s. fi. z c. So. vt ibi. z. j. de reg. iu. l. in negocijs. vel hic nō recitat de nouo consensu adhibendo: sed de veteri cōseruando fm Old. z de hoc dixi vobis. s. e. l. scyphi.

Am ita.

Quesitum
 s **C**ui est lega. ta optio nō po test eligere seruu pure vel sub cōditiōe manu missum: nisi cōditio defecerit. h. d. **C**Op. de. l. si dño. s. de leg. i. z. j. eo. l. si heres. Sol. aliud est seruum alterius esse legatū: vt in p. trarijs. aliud libertatem seruo legatam: vt hic. rō est fauor li bertatis. plenius dixi in. l. si dño. s. de leg. i.

I pamphilo
 s **I**us ele. ctionis reli ctum seruo cōpetit eius dño post manu missionem si vult. si nolet: tunc ipsi seruo manu misso licet petere. h. d. **C**Op. extra glo. dicit h qz seruo manumisso elegit dñs. p. tra imo ista ele ctio adheret seruo. ita qz non transit ad dñm: vt j. de ver. ob. l. si stipulatus^o fuerim illud. So. il lud verū seruo existere seruo. secus eo manumif so: vt hic rōnem ibi dixi. **I**tez op. insti. de he re. insti. s. alienus. So. ibi in hereditate in q tps aditiōis inspicif. hic vero in legato optionis in quo inspicitur tps quo dies legati cedit. **I**te op. fortiter aut tu dicit legatuz optionis esse pu rur: z tūc indistincte querif dño. ita qz nullo mo do seruo qz in persona dñi cedit dies legati: aut

dicit esse conditionaliter: z tunc indistincte que ritur seruo. ita qz nō dño: vt. l. que legata. j. de re gu. iu. z. l. si post. s. fi. j. qñ di. le. ce. Dicit glo. le gatum optionis vt in genere est pditionale quo ad optionē: sed purum quo ad seruum: vt. j. qui z a qui. l. ij. **I**sta glo. errauit: qz voluit dicere to tum e contra: qz legatum optionis qñtum ad ius eligendi est purum: ideo cedit a die mortis: sed quantum ad rem ipsam est pditionale: vt. l. ij. q z a qui. z ideo qz nō est omnino purum nec om nino conditionale eligitur media via : vt electio cōpetat dño si vult. als cōpetat seruo manumif so. ita dicit glo. z Dy. z bene.

I heres
 s **De** legato facto seruo alij legato ad legatarium optionis nil pertinet. h. d.

Quero de rōne huius. l. quare nō querif fun dus duobus. Rūdeo ex illa rōne que est dicta i .l. precedenti colligitur esse hic: qz legatum op tionis est puruz: ideo meuo incōtinenti est que situm ius eligendi: sed ex vigore illius iuris eli gendi non pōt incipere habere dñum: sed quo ad seruum est cōditiōnale z non incipit habere dñum nisi cum optauit nec retrorahitur: vt. l. i. s. i. s. ad syl. z ideo cum tempore quo cessit di es legati facti seruo non reperiatur dñs vere vel ficte: ideo sibi queri nō potuit. **C**Op. de. l. cum ita. s. i. s. e. Glo. soluit pluribus: sed vera sol. est illa qz hoc est speciale fauore libertatis. **I**tem op. z videtur qz generi p speciem deroget: vt. l. iuxta. s. felicissimo. s. de le. iij. So. hoc legatum optionis non est legatum generis. s. totius: sed est legatum vnus in diuidui generis: z sic illa re gula generi p speciem z c. non habet locuz. dixi plene in. l. si dño. s. de leg. i. **C**Op. glo. de. l. per seruum. de acqui. re. do. Solu. vt plene dixi i. l. proinde. s. i. j. de stip ser.

I optio serui

s **I**ta est satis subti lis z diuidif in duas ptes. pma loquitur in instituto herede voluntario. secunda in insti tuto herede necessario. secunda ibi: qz si necessa rius. Item prima subdividitur in duas. pmo po nit dictum. secundo respondet tacite obiectioni secunda ibi: nec aduersatur. **C**Nota qz qñ fami lia redit in vnum: legatum optionis dicitur pu rum. z simile. s. e. l. si tibi. s. i. z facit ad id quod ibi dixi. **C**Sco nota quādo nō est dare mediū inter mortē: z aditiōne: tūc regula cato. hz locū qz habet locū in legatis quorum dies cedit ab a dita hereditate: vt dixi in. l. i. de re. cato. **C**Op. de. l. i. s. seruus. So. ibi testator legauit seruo al teri legato. **C**Op. contra hoc de. l. seruo. j. eo. So. ibi remanserunt plures in familia. vñ ille ser uus pure legatus nō videbatur. hic vero vnus solus remansit in familia. **I**tem op. qz iuriscō sultus non respondeat ad regulam cato. qz post mortem nō potest cōfirmari impediēte regula cato. vt. l. i. j. de re. ca. qd hic iuriscōsultus negat So. ibi loquitur in legatis quorum dies cedit a die mortis testatoris. hic vero loquitur in lega tis quorum dies cedit a die adite hereditatis: vt .s. in nouissimo. C. de cadu. tol. quo casu regula non habet locū fm Rog. **C**ontra hoc op. de .l. nostre. qz si istud legatum cedit ab adita here ditate. ergo male dicit finis qz illud legatum p regulam cato. infirmatur. Sol. ibi loquitur quā do inter mortem z aditiōnem nō est mediū quo casu regula habz locum in legatis quorum dies cedit ab adita hereditate: ideo qz dies mortis z aditiōnis hereditatis idem est. **I**tem opp. qz

I pam
 s **p**hilo.
 s **i** si i.
 pulatus. Ali
 as est. l. si ita
 si. fueri illd
 vel ultra
 bart. possit
 forte dici qz
 cū hoc reli
 ctuz sit hoc
 modo factū
 videlz relin.
 quo electio.
 ne serui pā.
 philo seruo
 ticij vñ vide
 tur relictuuz
 factum ticio
 dño z ei^o cō
 tēplati. l. euz
 aliqz d iure
 deli. z. l. aci.
 tio. z ibi bar
 to. d. acqre.
 here. vñ m.
 mirū si i. do
 minū trāsit
 licet de ista
 verba videā
 tur hic fuisse
 legio nō te.
 statoris. z a
 dicta demō
 stratiōis cā.
 I optio
 s **s**erui. s.
 e. alibi
 fm bal. in. l.
 i. in fi. prin.
 de ca. tol.

regula cato. non habebat locum hic: q: legatum optio nis est con ditionale: vt. l. iij. j. qui z aq. i. l. si pampbi lo. s. eo. z. l. boiem. j. eo. sed ad legata cōditionalia nō p̄tinet regula cato. vt. l. i. j. de re. ca. z. l. cetera. §. i. s. d. e leg. i. So. hic loquit in conditione tacita q̄ nō impedit transmissionē: z diem legati cedere. sed cōtraria loquū tur in cōditione expressa: vt no. in. l. i. j. de regu. cato.

Somponius. Cides ergo q̄ officium iudicis de quo loq̄t l. mancipiorum transit ad emptorem.

I cum optio. Cfacit q̄ habui stis plene in. l. que dam. s. de rebus dubijs.

Eruo siue. Cōpp. s. e. l. si optio. So. hic remanserūt plu res in. l. nostra vltra tres. cū enī relicta fuit optio seruo rum in plurali numero si vsqz ad tres tñ essent in here ditate posset dici q̄ essent legati pure. arg. s. e. l. i. z. l. si tibi. §. primo.

Stione. Cides hic q̄ ante heredi tatē nō pōt fieri optio: z plu ra alia regrantur que habuistis. s. e. l. si tibi. §. vnus. z. l. serui electione. s. de leg. i. Querit glo. q̄ cedit dies optionis. Dicit glo. olim ab adita hereditate: vt hic. hodie vero a die mortis: vt insti. de le. §. optio nis. vel dic q̄ ibi loquebas de iure antiquo ante tem pora digestorum.

Am optio. Cfacit. l. ceteruz. j. de ver. si. z facit q̄ dixi. s. e. l. si tibi optio. in prin.

Omne. Cōp. q̄ repudiatio pampbi li valeat ita q̄ pampbilus eli gi nō possit: vt. s. de pac. l. si vnus. §. si generali ter. Quidam dicūt q̄ hic erat electio heredis. vñ lega tarius heredi p̄iudicare nō pōt. Alii dicūt q̄ ab initio est electio heredis. scōo legatarij: sed hec electio nō erat translata in legatariuz. Iste opi. rep̄obant: q̄ sine du bio est electio legatarij: vt. l. ij. s. e. z plene no. in legato generaliter. s. de le. i. quare dic q̄. l. p̄traria. loqtur i pa cio: sed hec. l. loqtur in repudiatione. q̄ repudiatio nil operat in pampbilo q̄ erat sub conditione in legato si eligeret: vt. l. si p̄p̄bilo. s. e. z. l. iij. q̄ z a qui. ideo repu diari nō pōt: vt. l. si ita. §. i. s. de leg. ij. ideo inter pactū z repudiationē est d̄fina: q̄ repudiatio fit cōsensu vnus sed pactum p̄sensu duoz. ita not. hic. z. l. i. s. de pact.

Cōtra istā so. op. q̄ imo repudiatio valet enī p̄p̄bi lus debeat sub p̄ditione tñ est p̄ditio p̄tatiua si voluit legatarius. sed ista p̄ditio repudiationē nō impedit: vt. l. si. s. de p̄di. insti. z. l. verba. j. e. z no. i. l. is qui heres. post prin. de acq. here. Sol. sustinēdo p̄ modo dico sic q̄ ista cōditio in mera volūtate nō p̄stitit: q̄ debuerūt sibi p̄ius oēs serui exhiberi: vt. s. e. l. sc̄p̄bi. z sic itelli go q̄ h̄ fuit facta repudiatio ante exhibitionē. si enī p̄ exhibitionem repudiaret p̄p̄bilum tūc videret eliget p̄p̄bilum z ipsuz repudiare. ar. p̄dictoz iurium. z ar. l. illud. de acq. here. salua meliori deliberatione sic itel ligo. C̄Alterius p̄cedo p̄dicta q̄ dixi q̄ repudiatio iu ris futuri non pōt nisi p̄ pactū nō p̄ repudiationē sunt vera extra iudicium. secus in iudicio. l. i. j. de cu. bo. dā. vel nisi repudiet p̄ite parte ita q̄ habeat vim pacti: vt no. in. d. l. i. j. de cur. bo. dā. dicaz in. l. antistius. de acq. here. C̄Op. p̄tra h̄c. l. j. de adi. le. l. q̄ boiem. Sol. ibi adēptio fuit facta p̄ quā videt p̄p̄bilus adimi. h̄ vero fuit repudiatio legatarij. C̄Op. j. de accep. l. z p̄ iusu randū. §. si boiem. Rūdeo ibi loquit in acceptilatione que h̄ vim solonis. ideo totā obligationēz pimit. z sic habes q̄ttuo: casus. P̄tio q̄ q̄ repudiat vnū. tūc i nullo p̄tu dicat: vt h̄. Scōus est acceptilatio: z ista in to tuz p̄iudicat: vt. d. l. z p̄ iusurandū. §. si boiem. Terti us est pactum. Quartus testatoris adēptio: z tūc illi p̄

iudicat in eo hoie de quo est facta ademptio vel pactū vt hic no. z. l. qui boiem. j. de adi. leg. P̄dicta q̄ dixi intelligunt q̄ repudiaret p̄p̄bilus tñ: sed si repudia tur legatuz optionis simpliciter sine dubio valet: rō q̄ ius eligendi est pure legatū: vt. l. si pampbilo. s. e. z iō pōt iure repudiari: sed pampbilus est in cōditione: iō repudiari nō pōt. hoc sentit D̄y. z etiā Guil. i. l. si vn̄ §. si generaliter. s. de pac.

Ex. l. sequenti.

Eligendi ius: an ad heredem transeat z qd sit dice re h̄z ius eligendi iure suo aut alieno.

Alud aut illud. Cfacultas eli gendi q̄ cōpe tit alicui iure suo transmittit ad heredes. h. d.

Cōp. q̄ legatum optionis sm hec tpa ad heredē nō transeat: vt insti. e. §. optimū. Dicit glo. q̄ hoc fuit adi tum a cōpositoribus noui iuris. Scōo modo soluit: vt in glo. Vel dic q̄ primo loquit sm iura antiq̄ ante iura digestoz: z sic idem erit sm ius digestoz qd est hodie. Itē v̄ q̄ istō ius eligēdi ad heredē nō trāseat: q̄ a p̄so na nō recedit: vt. l. si quis arbitratur. de ver. ob. Dicunt doc. aut ius eligendi cōpetit iure suo: z tunc transit: vt hic. aut cōpetit iure alieno z nō transit: vt in p̄trarijs. hec sunt verba. P̄e. recitata p̄ Guil. in. l. si. C. de p̄tra ben. empt. certe h̄ distinctio nō p̄cedit in iure eligendi seu arbitrādi qd cōpetit alicui qd iuris est: q̄ tūc nō re cedit a persona: vel si receditur ad iudicem etiā si iure suo: z p̄ se arbitratur: vt. l. hec venditio. de p̄ben. emp. z. l. cū stipulatus sim. j. de ver. ob. sed in facultate eligē di q̄ facti est p̄cedit distinctio: q̄ si iure suo cōpetit trā sit ad heredes: vt hic cū silibus. als secus: vt. C. cōia de le. l. si. §. s. z si qd. dixi. j. de ver. ob. l. si stipulatus fueri.

C̄Sed q̄ro qd vult dicere: aut h̄z electionem iure suo: aut alieno. Rūdeo iure suo h̄z q̄s electionez q̄ q̄s ele git ad sui cōmodum: vt hic. Rō q̄ si cuti obligatio ip̄a trāsit ad heredem: eadē rōne facultas eligendi que est ei accessoria. Sed q̄ q̄ ad electionē ad vtilitatē alteri us nō dicat habere iure suo. An si testator reliquit cen tū pauperibus eligēdis p̄ suos heredes illis heredib⁹ nō eligētib⁹ nō trāsmittit ad heredes suos: sed pau peres simpliciter veniēt: vt. l. si q̄s ticio. §. si. s. de leg. ij. z. l. cū qdam. e. ri. C. cōia de le. l. si. §. sed z si quis. p̄bas etiā in. l. vnū ex familia. §. rogo. s. de le. ij. ita debetis in telligere.

Ad aufidius. C̄An electio trahit secū exe cutionē nō admittit variatio. h. d. ista. l. no. ibi qm̄ res. Ista rō est subtilis: sed nō est ḡnalis. C̄Quid enīz si de rebus alienis eēt legata optio. Lerte nō tra hit secū executionē: z tñ idem erit ibi. ideo dic q̄ tūc ra tio erit fauor: vltime volūtatis ne sit in p̄dēti: vt no. in. l. h̄mōi. §. stichum. s. de le. i. z ibi dixi. z. l. si ita stipula tus. j. de ver. ob. z ibi no. z ibi dixi. C̄Op. h̄anc. l. d̄f hic si is dixisset q̄ vellet v̄ q̄ verbū volo nō facit electi onem: vt no. in. l. serui electione. s. de le. i. Rūdeo ver bū volo vis vult: nihil importat nisi rōne adiucti verbi si enim dico volo eligere certe nō eligo. tūc sed si dico volo rez istā tūc eligo. dixi plenissime in repetitiōe. l. cū ctos populos. C. de sum. tri. z si. ca. z in. d. l. serui electi one. s. de leg. i.

Illium. C̄Fructus p̄dente p̄ditioe ex re legata p̄cepti legatario nō de bētur nec nudo ministro. h. d. Quidā in si. l. ha bent l̄ram cur nō ad m̄fem. z sic innuit q̄ mater hēbat fructus insolidū qd nō placet: q̄ cūz sit heres instituta p̄ parte non video q̄ mater habebat fructus insolidū cū in alia parte in qua non est instituta sit vt nuda mini stra. Alij h̄nt cur ad matrē: z ista est bona. q̄n̄ dicat pro ea parte p̄ qua est heres habebat fructus p̄ alia non: sed h̄z coheres. C̄Op. de. l. si ita relictu. §. pe. s. de le. ij. z in. l. in fideicommissis. §. cū pollidius. s. d̄ vsuris.

Ad aufidius. C̄An electio trahit secū exe cutionē nō admittit variatio. h. d. ista. l. no. ibi qm̄ res. Ista rō est subtilis: sed nō est ḡnalis. C̄Quid enīz si de rebus alienis eēt legata optio. Lerte nō tra hit secū executionē: z tñ idem erit ibi. ideo dic q̄ tūc ra tio erit fauor: vltime volūtatis ne sit in p̄dēti: vt no. in. l. h̄mōi. §. stichum. s. de le. i. z ibi dixi. z. l. si ita stipula tus. j. de ver. ob. z ibi no. z ibi dixi. C̄Op. h̄anc. l. d̄f hic si is dixisset q̄ vellet v̄ q̄ verbū volo nō facit electi onem: vt no. in. l. serui electione. s. de le. i. Rūdeo ver bū volo vis vult: nihil importat nisi rōne adiucti verbi si enim dico volo eligere certe nō eligo. tūc sed si dico volo rez istā tūc eligo. dixi plenissime in repetitiōe. l. cū ctos populos. C. de sum. tri. z si. ca. z in. d. l. serui electi one. s. de leg. i.

De vino tri. z ole. legato. Ricca.

I cui vinum. §. i. j.

Add. l. si do mu. in prin. z ibi de. de leg. i. i. c. in actu iter vi uos i. l. si qs argētū. post pñ. z ibi bal. i. j. col. C. d. dona.

Uscer tū. dicā latius.

Et de mate ria h. l. vid. plene p bar. i. l. inter. sti. §. sacra. de ver. ob.

Aliqua q̄litate. Ista distinctione sequitur ang. in. l. si seru. pluriū. §. h. d. le. i. l. bal. ibi transeat cū dy. z pau. de ca. remit tit se ad di. stinc. istam.

Uidaz q̄ sitreno uabile hoc sequitur etiā bal. i. ru brica. d. ver. fig.

Rūdeo hec dilatio fuit adiecta tm̄ fauore filij. **U**lti mo no. istam. l. p legatis que filiabus sūt vt nubant: qz nō pñt petere fructus medio tpe perceptos.

Aritus. **C**op. glo. de. l. nomē. §. i. s. de le. iij. Dicit glo. z bñ. sol. vt

ibi. **U**lterius op. de. l. si ita. de au. z ar. le. So. h̄ testator est vsus verbo futuri tps: nec appositū aliqd p qd̄ tps significet presens. dixit eniz laces quas elegerit. nō dixit lances meas. sed certe forte cōtrarium est d. l. nomē. §. i. s. de le. iij. sed ibi videbitis. tene menti.

Uino tritico z oleo legato. Rubrica.

Continuatio rubrice per se patet.

Ino. **C**op. de. l. iij. in prin. j. eo. So. lu. vt ibi. Scdo oppo. z videt q̄ vsus testatoris non inspiciatur. vt. l. cū cer tum. j. eo. So. vt ibi statim dicam.

Am alii. **C**Generi p spm̄ derogaf h. d. **C**op. de. l. nā qd̄. §. fi. j. de pecu. le. So. ibi alia verba restrictiua fuerūt q̄ h. De materia huius pncipij videbitis in. l. que situm. §. pe. j. ti. i.

Si centum. **C**Mo. hic q̄ pōt agere ex te namēto z ad exhibēdum.

Quero qs sit effectus actōis ex testō: z actionis ad exhibendū dic q̄ est effectus actōis ex testō put qs pre cise cogat ad pariedum deuastari: vt. l. fideicomissa. §. fi. s. de leg. iij. sed effectus actionis ad exhibendū est: qz est arbitraria vt feratur due snie. vna sup exhibitiōe alia sup interesse si nō exhibeat: vt. l. si cū exceptiōe. §. qd̄ me. ca. z in. l. i. actōibus. §. de in litē iurā. qd̄ not. in. §. in arbitrarijs. insti. de act. Ex. l. sequenti.

Si legat vinuz debz de eo q̄ est in patrimonio alias debet emi.

I cui uinum. **C**Op. §. e. l. i. So. ibi loquit q̄ vinuz erat in patrimonio defuncti. sed hic nō erat sed emebatur. ideo nō pōt colligi ex volūtate defuncti q̄ illud detur. Ex p̄dictis no. q̄ qñ relingitur vinum debz dari de eo qd̄ est in p̄monio. als debet emi: vt hic. simi le in. l. ticia. §. i. j. de au. z ar. le.

Si uinum. **C**Uino legato nō cedunt va sa magna nec parua in qbus vi nū portat de loco ad locū: sed vasa pua i qbus vinū cō seruat: z cū vino vedūtur cedūt. h. d. Et ad euidentiā scias q̄ qdam vasa sunt apta ad vina cōferuāda: vt ve getes magne. qdam sunt apte ad portādū nō ad p̄ser uādū: z cū vino vedūt: z sic fit i portub' maris. **C**Op. j. e. l. vinū. So. intellige istā fm̄ illā: qz intellige de vasis q̄ p̄sueuerūt vedē cū vino ex cōsuetudine regionis. Ex. l. sequenti.

An p̄suetudo testatoris inspiciat. z an quātitate le gata heres debeat mediocre prestare.

Am certum. **C**Quātitate lega ta simpli electō ē he redis q̄le soluat: nec p̄suetudo testatoris inspiciat. h. d. ista lex de cuius materia dicā latius: z melius q̄ sit dictū p aliquē. duo habetis hic. primo q̄ p̄suetudo testatoris nō inspiciat. scdo q̄ ē in arbitrio heredis qd̄ sol uat. **C**Op. ad p̄mū z videt q̄ p̄suetudo testatoris in spiciat: vt. l. minimis. §. de le. iij. z. l. si seruus pluriū. §. fi. s. de le. i. So. ibi in minimis pp magnā eoz varieta tē q̄ est in forma materia: z in pondere inspiciamus p̄sue tudinē defuncti: z regionis vt ibi. secus in alijs quanti tatibus legatis: vt hic in glo. z bñ. **C**Itē opp. de. l. cuz alimēta. j. de ali. z ab. le. vbi inspiciat p̄suetudo patrisfa. qd̄ dicemus. **H**ic in glo. daf vna so. p̄suetudo vtendi nō inspiciat: vt hic. sed p̄suetudo loquēdi sic vt ibi. hec sol. est p̄dictā. l. cū alimēta. z p̄. l. ex vsu. j. e. Quare **D**y. dic

i. l. cū alimēta: erat icerta q̄ritat. h̄ nō erat icerta q̄litas. **C**ōtra istā so. op. j. e. l. ex vsu. So. **D**y. ibi erat icertū gen' rei legat e: z ē q̄litas. hic nō q̄litas tm̄. Ista dicta nullū sapore h̄ it. **C**duertatis q̄qz testator: legādo facit tm̄ mētio nē de substantia nō de qualitate: z tūc si dubiū emanat circa substantiā p̄sumet ex vsu defuncti vtēdi z loquēdi. nā nō facio d̄ram inter vsū loquēdi z vtēdi: vt. l. i. s. e. legauit eni vinū: z dubitat qd̄ sit vinū z videt q̄ acētū sit vinū: z sic d̄ substantia: z ideo recur rit ad vsū defuncti. Si nō dubitat nō de substantia quā noiauit: sed de aliqua q̄litate: z tūc qdam est qualitas intrinseca rei: vt bonitas dulcedo aspitās z sitia: z i istis nō inspiciamus defuncti p̄suetudinē: qz ab ipsa rei natu ra inest nō ex defuncti p̄suetudine. casus est hic. qdam est q̄litas extrinseca que a rei natura nō inest: vtputa q̄ litas alimēto: um: z in ista inspiciamus cōsuetudinē de functi: vt. l. cū alimēta. j. de ali. z ci. le. z. l. si dñs stichuz. §. pe. j. de pec. le. z. l. si cui annuū in pñ. §. de an. le. Ex p̄dicta vera qñ testator: nullā q̄litate ex p̄ssit. sed si testator expressisset q̄litate: tūc si qd̄ dubiū emanat cir ca illā qualitatē ex p̄ssam recurrimus ad vsuz testatoris vt. l. si qs vinū. §. fi. z. l. seq. z hoc vult dicere iuriscōsul tus hic dū dicit non adiecta q̄litate: qz tunc esset secus. **P**one qz testator relinqt centū libras olei dulcis intel ligit de oleo qz appellatiōe dulcis testator: h̄z: z si lega uit centū libras olei ad cōburēdū intelligit de oleo qd̄ testator: h̄z ad p̄burēdū: vt. l. si quis vinū. §. fi. z. l. se. j. e. **C**ultimo ad fi. op. §. de le. i. l. legato generaliter. vbi dicit dari mediocre. So. gl. dicit qdam hoc verū dum tū det mediocre. hec so. est p̄tra casuz. l. fideiufores. §. man. z. l. minimis. §. de le. iij. ideo glo. remittit ad no. i. l. legato. §. de le. i. z insti. de leg. §. si generaliter. Sed hic loquit qñ in tali genere legato nullū est reperire ita vilissimū qz nō sit alicuius vtilitatis: sed si esset legatus tale genus i quo reperiret aliqd qz nō ēt alicuius vtili tatis: vt in hoie vel aialibus: tūc d̄z dari mediocre. ita i telligit **D**y. in. c. in obscuris. extra de reg. iur. li. vi. z est glo. no. z mēti tenēda in. l. legato. in prin. magne gl. §. de le. i. **C**Itē op. qz nō sit electio heredis sed legatarij vt. §. n. i. l. ij. **R**ūdeo qe qd̄ glo. dicit. dic fm̄ **D**y. h̄c lo quit in q̄ritatibus legatis. ibi in alijs generibus: vt ipe no. in. d. l. legato generaliter. z in. d. c. in obscuris.

Am certus. **C**antuz est dicere qd̄ natū esset. q̄tū di cere qd̄ natū erit. h. d. qd̄ tene mēti. **C**Opp. de. l. ex eo. j. e. so. ibi erat relictū annuū. hic nō. d̄ materia huius. l. plene dixi in. l. inter stipulātem. §. sacra. de ver bo. ob. **L**y. in. l. si qs argētum. C. de dona.

Am uinum. **C**Uides hic si testa tor legat vinū simpli citer qz valet. **C**ōtra de. l. cū post. §. gener. ff. de iur do. vbi legatū ideterminatū n̄ vj. So. vt dicā. j. l. p̄. Ex. l. sequenti.

Clegato frumēto vxori intelligit de eo qz est i domo tpe mortis: z an appellatiōe. frumēti veniāt legumina.

Uidam heredes. **C**Uides hic qz ver bū indefinitū refert ad oia. **C**Op. qz nō valet legatū ita factū: vt. j. de ver. ob. l. tritici. So. aliud i sti pulatione cōcepta hoc modo. aliud in legato. **C**Lon tra istā so. op. de. l. cū post. §. gener. de iure do. So. hic loquitur qñ legat aliqd p̄tēs ad alimenta. vñ fauore alimētoz: inter p̄ramur oia videri legata: vt sic indefini ta eq̄p̄lleat vsi. secus in his que ad alimēta p̄ncipalit nō p̄tēt: vt ibi. facit. l. si cui annuū: z qd̄ ibi dixi. §. de annu. le. **C**Alitio no. h̄ casū qz si testator legat frumē tū vxori intelligit de eo qd̄ est tpe mortis cū frumentū sit renouabile: qz p̄sumit z corruptionē recipit: vt. l. q̄ situm. circa pñ. de fun. instru. dixi plenius. j. de au. z ar. le. l. si ita. z ibi h̄c. l. nō allegauit. **Q**uero vtrum legu mina p̄tincant appellatiōe frumēti. **L**ex. videt qz nō